

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXXIV. In legato generali usufructus omnium & quorumcunque bonorum, utrùm comprehendatur usufructus bonorum quæ ad hæredes illius institutos ex testamento alterius obvenire debebant; & sic ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

CAPVT LXXIV.

In legato generali usufructus omnium & quorumcunque bonorum, utrum comprehendatur usufructus bonorum, quæ ad hæredes illius institutos ex testamento alterius obvenire debebant; & sic illorum bonorum restitutio ipsimet hæredi fieri aliunde debebat. Fructus perceptos filius etiam primi gradus in falcidiam imputare tenebatur: Et quomodo hoc procedat.

S V M M A R I V M.

- 1 Res propria hæredis non continetur in legato generali.
- 2 Amplia, etiamsi factum esset legatum cum clausula omnium & quorumcunque bonorum ubilibet constitutorum.
- 3 Declara id maxime procedere posse, si adiecta fuerit mentio bonorum suorum.
- 4 In re communi testator partem suam legasse duntaxat censetur, non autem partem hæredis.
- 5 Sub legato usufructus omnium bonorum, res postesse tempore testamenti per testatorem restitutioni subjecta non continentur.
- 6 Nisi tamen restitutio ipsi hæredi facienda esset; tunc enim continentur, si legatarius sit uxor, vel coniuncta persona; & legatum sit generale & amplum.
- 7 Testatorem propriam rem hæredis legare potuisse indubitatum est.
- 8 Quod res hæredis in usufructu contineatur, si ipsi hæredi restitutio sit facienda; verius est & receptius.
- 9 Res hæredis non continetur in legato generali usufructus, statibus coniecturis in contrarium.
- 10 Legatum usufructus francum ab omnibus oneribus hæreditariis, similibusque verbis conceptum, comprehendit res quarum restitutio ipsi hæredi facienda est.
- 11 Fideicommissa ex alterius testamento debita, sunt tanquam as alienum.
- 12 Fructus per hæredem percepti in falcidiam sunt imputandi.
- 13 Intellige de fructibus perceptis ex rebus legatis, non de iis qui ex hereditate percipiuntur; hi enim in falcidiam non imputantur.
- 14 Que sit hoc in casu diversitatis ratio inter falcidiam, & Trebellianicam.
- 15 Hæres non tenetur negotiari ex pecunia hæreditaria pro legatario.
- 16 Vsuræ imputantur in falcidiam, si probetur hæredem illas percepisse.
- 17 Hæres semper potest dicere se tenuisse pecunias hæreditatis otiosas, & sic fructus in falcidiam occasione pecunia imputare non teneri.

Testator hæredem institutum gravavit de solvendo quinque fratribus, vel sororibus, summam sexcentorum aureorum post mortem dicti hæredis. Vetum casu quo Agnesia una ex sororibus nuberet, ipsi legavit pensionem annuam dicti legati ad rationem triginta aureorum: dictosque collegatarios invicem substituit.

Agnesia moriens marito suo usufructum omnium bonorum suorum & hereditatis per integrum decennium reliquit, dictos vero collegatarios fratres & sorores substitutos in dicto legato 600. aureorum hæredes instituit. Maritus in legato generali dictam pensionem triginta aureorum contineri prætendebat, hæredibus dictæ Agnesiæ contrarium asserentibus. Ideo dubitatum fuit, utrum in legato generali usufructus, dicta pensio triginta aureorum contineretur.

In hac questione controversa, hæredes uxoris dictam pensionem non contineri in legato generali usufructus probabant: quia licet iidem sint hæredes Agnesiæ & eiusdem fideicommissarii ex testamento sororis, non tamen tenebantur usufructuatio pensionem illam solvere, quæ ad ipsos vigore fideicommissi pertinebat: ¶ Cum res hæredis non censetur per generalem dispositionem alteri legata; & bona alienari prohibita, qualia sunt fideicommissio subjecta, in legato verbis generalibus conceptio non includantur, neque de illis testatorem voluisse disponere credendum sit: cum de bonis propriis, non de alienis dispositio intelligenda sit: ut per plures rationes quæ hic non transcribuntur, ostendit Peregrinus de fideicom. artic. 6. num. 10. ¶ Ita ut si domina Agnesia legasset usufructum etiam cum clausula omnium & quorumcunque bonorum, ubique existentium, tale legatum non esset ampliandum ad res hæredis, ut multis illustrat Cavalcan, de usufruct. num. 104. & 105. & sequentibus. quem sequitur Castill. de usufruct. cap. 39. num. 17. & quatuor fundamentis confirmat Mantica de conjecl. lib. 9. tit. 6. à num. 8. usque ad 13. ¶ Præsertim quia dicta Agnesia ad sua bona se restinxit; ex Roland. consil. 71. n. 28. lib. 2. per quæ verba bona hæredum videtur exclusisse. Rota decis. 375. part. 1. recent. Thesaur. quest. forens. 19. n. 3. lib. 3. ¶ Nam in re communi cum testator legat fundum suum, non censetur legasse rem hæredis, neque ejus partem. Rip. in l. servi electione, §. fin. n. 14. de legat. 1. Capra consil. 105. n. 9. Raudens. decis. 10. n. 22. & illam communem opinionem adducit Paris. consil. 98. n. 14. volum. 4. eandem communem firmat Cavale loco mox citato, & Grassius in §. legatum, quest. 27. Cephal. consil. 515. volum. 4. Et ita bis se obtinuisse testatur Peregrinus loco citato, & decisum in Rota d. decis. 375. part. 1. recent.

Ex adverso pro parte mariti dicebatur, quod quavis regulariter bona subjecta fideicommissio possessa per testatorem de tempore testamenti non comprehendantur sub legato universali usufructus omnium & quorumcunque bonorum, ex supradictis; & ex Beroo quest. 95. numer. 2. & 3. Cavalcan. de usufruct. num. 95. Castill. de usufruct. cap. 39. num. 13. Sola de alienat. bonor. minor. gloss. 3. num. 27. Peregr. decis. 123. Cancer. part. 2. cap. 20. n. 289. & diximus supra cap. 50. num. 30. & 31.

Attamen quando bona subjecta fideicommissio sunt restituenda per testatorem ipsimet hæredi per eum instituto; & legatarius est uxor, seu conjuncta persona testatoris, & legatum est factum sub universalitate verborum; tunc fructus hujusmodi bonorum comprehenduntur sub legato universali usufructus omnium & quorumcunque bonorum; & eo casu testator censetur illa voluisse comprehendere: ¶ non enim dubitatur quin testator potuerit, cum rem alienam, Cod. de legat. l. uni ex familia, §. si rem ff. de legat. 2. & ita responderunt Capra consil. 146. Corn. consil. 84. volum. 2. Ruin. consil. 75. volum. 2. Dec. consil. 57. per tot. cui Peregrinus qui ex adverso consuluit, multos solennes DD. subscripsisse testatur. Alciat. consil. 135. lib. 9.

lib. 9. Abbas *conf.* 17. & *conf.* 73. & alii relati à Peregrin. *de fideicom.* art. 7. n. 10. & ultra eos Menoch. *presumpt.* 142. n. 12. lib. 4. & *conf.* 95. 5. volum. 10. per tot. & *presumpt.* 197. n. 22. eod. lib. & licet in eodem loco Peregr. omnino contrarium teneat, prout Mantica *de consuet.* lib. 2. tit. 2. n. 1. cum aliis in contrarium allegatis,

8 Opinio tamen pro usufructuario est magis communis, ut testatur Thesaur. *quæst. forens.* 19. lib. 3. per tot. & pro ea judicavit Rota Bononiens. apud Benintend. *decis. ult.* n. 10. Maynard. lib. 3. c. 40. & per Rotam Florent. apud Tusch. in verb. *usufructuarius*, *concl.* 309. n. 9. & in verb. *legatum*, *concl.* 60. n. 4. ubi dicit, Senatum Mediolanen. item illam inter potètes existentem, & in qua valentissimi Advocati hinc inde scripserunt, non determinasse; & interim usufructuariam gavilam esse semper usufructu, lite nunquam finita in Senatu Mediolan.

9 Et licet Thesaurus loco citato, asserat Senatum pro hærede pronunciasse contra usufructuarius, id fuit propter conjecturas, quæ in casu per eum relato militabant. Hæredem equidem in casu proposito, propter rationes & auctoritates hinc inde deductas nisi ex verbis testamenti fuisset desumpta conjectura voluntatis: ¶ dum Agnèsia legatum usufructum omnium bonorum marito fecit francum & liberum ab omni ære alieno, legatis, & aliis oneribus hæreditariis: quod idem est ac si dixisset se nolle per quæcunque legata & onera hæreditatis usufructum marito legatum ullam pari diminutionem, ex traditis per Surd. *conf.* 218. n. 9. & 10. Ruin. *conf.* 41. vol. 2. Cravet. *conf.* 563. n. 1.

11 Cum itaque bona fideicommissaria sint tanquam æs alienum, & sint de oneribus hæreditatis, ut decidunt Cavalcan. *loc. cit.* Peguer. *dicto conf.* 123. Rota *decis.* 375. part. 1. recent. conclusum fuit usufructum legatum non debere minui per directionem bonorum fideicommissariorum ab hæreditate legatis, & per consequens comprehendi in legato usufructus.

12 Contra hæredem aderat regula generalis, quod fructus quos hæres percipit in falcidiam imputare tenetur. Peregr. *de fideicom.* art. 49. n. 50. quod procedit etiam si hæres sit de liberis primi gradus. Mantica *de consuet.* lib. 7. tit. 2. n. 12.

13 Tamen præmissa debent intelligi de fructibus quos hæres percipit ex bonis legatis, sed non de iis quos percipit ex hæreditate, quos in falcidiam imputare non tenetur; cum illos jure proprio, & tanquam suos percipiat, l. in ratione 30. in illis verbis: *Quomodo ad hæredis lucrum pertinent fructus*: & ibi, *quorum nihil in rationem legis falcid. cadit*, ff. *ad leg. falcid.* Grassi. in §. *falcidia*, q. 18. Cujac. *ad l. qui quadragesima* 87. §. *qui ducenta*, ff. *ad leg. falcid.*

14 Cancr. lib. 1. var. *resol.* cap. 2. n. 24. aliàs 76. ¶ Ratio est, quia non idem obtinet circa falcidiam, quod in Trebellianica: in hanc enim omnia imputantur quæ ex judicio testatoris capiuntur, etiam si non jure institutionis; in falcidiam verò, quod jure institutionis capitur duntaxat: fructus autem non eo jure capiuntur, sed jure domini.

15 Fructus igitur ex hæreditate perceptos non imputantur hæres in falcidiam: quia oportet quod hæres quartam suam cum illis fructibus sibi præcipuam habeat, l. *quod de bonis*, §. *fructus*, & ibi Bart. & alii, ff. *ad leg. falcid.* Ex legatis verò, si quid perceptum esse prætendatur, per legatarios probandum est; non enim tenetur hæres negotiari ex pecunia hæreditaria; pecunia autem pecuniam non generat. Castr. d. §. *qui ducenta*, *vers.* *ad contrarium*, ¶ ubi quod si probaretur hæredem percepisse usuras ex pecuniis legatis,

Tom. I. Pars II.

locus esset imputationi dictarum usurarum in falcidiam. Rip. in l. *fideicommissaria*, n. 52. in fin. ff. *ad Senatusconsult. Trebellianum*. Sed si non probatum fuerit hæredem fructus ex pecunia percepisse, non tenebitur ad imputationem fructuum, quos non accepit. ¶ Et sic hæres semper potest dicere se tenuisse pecuniam otiosam, ideoque non teneri ad aliquas usuras in falcidiam imputandas. Castren. *conf.* 125. *Viso testamento Ambrosii*, col. 2. ad med. *vers.* in quibus patet, & ante num. 2. *vers.* potest ergo dicere, lib. 1. quem citat; & sequitur Gratian. *discept. forens.* cap. 400. num. 31.

CAPVT. LXXV.

Si Baro concesserit alicui feudum liberum & francum ab omnibus utilitatibus feudali- bus, & cum pacto redimendi, non debetur laudimium, nec de prima, nec de aliis alienationibus. Domino autem redimendo, debent in primis investito restitui omnia melioramenta per ipsum facta, etiam à Castro separata, si ad usum Castri facta sint, præsertim stante clausula in pacto redemptivo apposita, *solutis prius melioramentis, & edificiis quibuscunque.*

S V M M A R I V M.

- 1 Feudum concessum francum ab omnibus utilitatibus feudali- bus, francum est à laudimio, sed non à fidelitate.
- 2 Laudimium inter utilitates feudales recensendum est.
- 3 Laudimium est utilitas ex re, vel propter rem proveniens.
- 4 Ex alienationibus feudi translati per Dominum cum pacto redimendi, nullum debetur laudimium.
- 5 Per quancunque immunitatem quavis generaliter concessam, non censetur quis exemptus à solutione laudimii.
- 6 Fallit quando in Feudatarius fuit translatum omne dominium, cum clausulis immunitatem importantibus.
- 7 In materia laudimiorum, magna est differentia inter feudum, & emphyteusim, nec semper licet inferre ab uno ad aliud.
- 8 Laudimium esse feudi obventionem extrinsecam voluit Surdus.
- 9 Sed contrarium verius esse ostenditur.
- 10 Laudimia continentur in legato usufructus, & pertinent ad conductores fructuum redimendum.
- 11 Immunitas ob numerum duodecim liberorum non eximit à solutione laudimiorum.
- 12 Laudimium seu relevium non solvitur ex mutatione manus dominantis, sed servientis.
- 13 Stante clausula, *solutis prius*, &c. debet omnino præcedere solutio.
- 14 Quoties feudum devolvitur ad Dominum sine culpa Vassalli, debent illi in primis restitui expensæ meliorationum.
- 15 Sufficit meliorationes factas fuisse in territorio, quavis non fuerint factæ in Castro; illas enim Dominus redimens resarcire tenetur.

P

16 Castri